

TALABA-YOSHLARNI OILAVIY HAYOTGA TAYYORLASHDA JADID MA'RIFATPARVARLARINING IJTIMOIIY-AXLOQIY QARASHLARI

Ro'ziyeva N.A.

Navoiy innovatsiyalar universiteti o'qituvchisi

Tayanch so'zlar: Jadidlar, ta'lim, oilaviy hayot, axloqiy tarbiya, ijtimoiy ong, tanqidiy fikrlash, gender tengligi, imkoniyatlarni kengaytirish.

Ключевые слова: джадиды, образование, семейная жизнь, нравственное воспитание, общественное сознание, критическое мышление, гендерное равенство, расширение прав и возможностей.

Key words: Jadids, education, family life, moral education, social awareness, critical thinking, gender equality, empowerment.

Oilaviy hayot jamiyatning asosi bo'lib, shaxsning o'ziga xosligi, qadriyatleri va ijtimoiy munosabatlarini shakllantiradi. Ijtimoiy me'yorlar texnologik taraqqiyot, globallashuv va madaniy munosabatlarning o'zgarishiga javoban rivojlanib borar ekan, oilaviy tuzilmalar va munosabatlar dinamikasi chuqur o'zgarishlarga uchraydi. Shu nuqtai nazardan, shaxsni oilaviy hayotning murakkab sharoitlariga tayyorlashda ta'limning roli tobora kuchayib bormoqda. 19-asr oxiri va 20-asr boshlarida Markaziy Osiyoda vujudga kelgan jadidchilik ta'lim-tarbiya harakati axloqiy qadriyatlar, tanqidiy fikrlash qobiliyatlari va ijtimoiy ongni o'zida mujassam etgan ta'lim-tarbiyaga ta'sirchan istiqbolni taklif etadi.

Ismoil Gasprinskiy, Mahmud Xo'ja Behbudiy kabi ko'ruvchilar boshchiligidagi jadidchilik harakati islom va madaniy an'analarni saqlab qolgan holda ta'lim-tarbiyani yangilashga intildi. Jadid falsafasida asosiy o'rinni ta'lim va axloqiy tarbiya o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni tan olish edi. O'quv yutuqlarini birinchi o'ringa qo'yadigan an'anaviy ta'lim usullaridan farqli o'laroq, jadid maktablari halollik, to'g'rilik, mehr-oqibat, boshqalarga hurmat kabi fazilatlarini tarbiyalashga urg'u bergan. Jadid ta'limi axloqiy mas'uliyat va

axloqiy ongni tarbiyalash orqali shaxslarning oilaviy munosabatlarga mazmunli kirishishi va jamiyatga ijobiy hissa qo‘shishiga zamin yaratdi.

Qolaversa, jadid maktablari gender tengligini ta‘minlash va ayollar huquqlarini kengaytirishda muhim rol o‘ynadi. Ko‘pgina an‘anaviy jamiyatlarda oiladagi gender rollari ko‘pincha qat‘iy belgilangan, ayollar uy vazifalari va cheklangan ta‘lim imkoniyatlari bilan cheklangan. Biroq jadid o‘qituvchilari qizlarning ta‘lim olishi va ta‘lim olish imkoniyatlaridan teng foydalanish tarafdori bo‘lib, bu jamiyat normalariga qarshi chiqdilar. Jadid ta‘limi qizlarga bilim, ko‘nikma va o‘ziga bo‘lgan ishonchni kuchaytirish orqali o‘zaro hurmat va hamkorlik gender stereotiplaridan ustun bo‘lgan teng huquqli va barkamol oilaviy munosabatlarning paydo bo‘lishiga yordam berdi.

Bundan tashqari, jadid maktablari oila hayotidagi murakkabliklarni engish uchun zarur bo‘lgan tanqidiy fikrlash va muloqot qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam berdi. Interfaol ta‘lim tajribalari orqali o‘quvchilar taxminlarga savol berishga, ma‘lumotni tanqidiy tahlil qilishga va o‘z fikrlarini samarali ifoda etishga rag‘batlantirildi. Ushbu kognitiv qobiliyatlar odamlarga shaxslararo nizolarni hal qilish, farqlarni muzokara qilish va tushunish va empatiyaga asoslangan uyg‘un oilaviy munosabatlarni rivojlantirishga imkon berdi.

Jadid ma‘rifiy harakati shaxsni oilaviy hayotga tayyorlashning ijtimoiy va axloqiy jihatlari haqida qimmatli fikrlarni taqdim etadi. Jadid maktablari axloqiy tarbiya, gender tengligi va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini ta‘kidlab, o‘quvchilarni zamonaviy oilaviy munosabatlarga xos bo‘lgan qiyinchiliklar va imkoniyatlarni boshqarish uchun zarur vositalar bilan jihozlaydi. Bardoshli, mehr-oqibatli va ijtimoiy mas‘uliyatli shaxslarni tarbiyalashga intilayotgan ekanmiz, jadid ta‘limi tamoyillari va amaliyotlari zamonaviy dunyoda yaxlit ta‘limning abadiy va ilhomlantiruvchi namunasi sifatida jaranglashda davom etmoqda.

Jadidchilik harakati Markaziy Osiyoda 19-asr oxiri va 20-asr boshlarida mustamlakachilik hukmronligi va modernizatsiya tazyiqlari sharoitida musulmon jamiyatlari oldida turgan ijtimoiy-siyosiy va ta‘lim muammolariga javob sifatida vujudga keldi. Ismoil Gasprinskiy, Mahmud Xo‘ja Behbudiy, Abdulla Avloniy kabi ziyolilar, ma‘rifatparvar va islohotchilar boshchiligidagi jadidlar zamonaviy pedagogik tamoyillarni o‘zida jamlagan holda, ijtimoiy taraqqiyotga ko‘maklashgan holda islom ta‘limini jonlantirishga intildi.

Jadid falsafasining markazida ta‘limning shaxs va jamiyatni yuksaltirish uchun o‘zgartiruvchi kuchiga ishonish edi. Jadid maktablari asosan diniy ilm va yod olishga qaratilgan an‘anaviy madrasa tizimidan farqli o‘laroq, ta‘lim-tarbiyaga yanada kengroq va ilg‘or yondashish tarafdori bo‘lgan. Ular diniy

ta'lim bilan bir qatorda amaliy bilim, tanqidiy fikrlash ko'nikmalari va axloqiy qadriyatlar ham muhimligini ta'kidlab, talabalarni ham diniy, ham dunyoviy hayot sohalarida faol ishtirok etishga tayyorlashni maqsad qilganlar.

Jadidlik maorifiy harakati O'rta Osiyo va undan tashqarida ta'lim amaliyoti va ijtimoiy taraqqiyotga katta ta'sir ko'rsatdi. Harakat konservativ kuchlar va mustamlaka hokimiyatlarining qarshiliklariga duch kelgan bo'lsa-da, uning merosi ilg'or ta'lim, ijtimoiy adolat va madaniy tiklanish tamoyillarida saqlanib qoldi. Bugungi kunda jadidlar ta'lim harakati har doim o'zgarib turadigan dunyoda odamlarning rivojlanishiga yordam beradigan ta'limga yaxlit va inklyuziv yondashuvlarni ilgari surish bo'yicha sa'y-harakatlarni ilhomlantirishda davom etmoqda.

Jadid ta'lim falsafasida axloqiy tarbiya va ijtimoiy ongni o'quv dasturiga kiritish asosiy o'rin tutgan. Axloqiy qadriyatlarni tarbiyalash va ijtimoiy mas'uliyat tuyg'usini tarbiyalash muhimligini anglagan jadid pedagoglari bu tamoyillarni o'quvchilar ongiga singdirish uchun turli strategiyalarni amalga oshirdilar.

Jadid maktablarida axloqiy tarbiya faqat diniy matnlar yoki axloqiy ko'rsatmalarni o'rganish bilan cheklanmadi; balki xarakterni rivojlantirish, empatiya va rahm-shafqatni ta'kidlaydigan yaxlit yondashuvni o'z ichiga oldi. Talabalarga axloqiy dilemmalar haqida fikr yuritish, axloqiy qadriyatlar haqida munozaralarda qatnashish va bu tamoyillarning kundalik hayotlarida amaliy qo'llanilishini o'rganish taklif qilindi. Hikoya, rolli o'yinlar va hayotiy misollar orqali jadid tarbiyachilari axloqiy saboqlarni o'quvchilarda aks-sado beradigan tarzda yetkazdilar, axloqiy xulq-atvorni chuqur anglash va qadrlashni tarbiyaladilar.

Bundan tashqari, jadid maktablari ijtimoiy ong va fuqarolik faolligi muhimligini ta'kidladi. Talabalar qashshoqlik, tengsizlik va adolatsizlik kabi o'z jamoalariga ta'sir ko'rsatadigan muammolarni o'rganishga va bu muammolarni hal qilishda mas'uliyatli fuqarolar sifatidagi rollarini hisobga olishga da'vat etildi. Jamiyatga xizmat ko'rsatish loyihalari, ko'ngillilar imkoniyatlari va hamkorlik tashabbuslari o'quv dasturiga kiritilgan bo'lib, talabalarga boshqalar bilan empatiya, hamdardlik va birdamlik tuyg'usini uyg'otadigan amaliy tajribalar bilan ta'minlandi.

Jadid maktablari axloqiy tarbiya va ijtimoiy ongni uyg'unlashtirish orqali nafaqat akademik bilimga ega, balki to'g'rilik, hamdardlik va ijtimoiy adolatga sadoqatli shaxslarni yetishtirishga intildi. Ta'limga bunday yaxlit yondashuv o'quvchilarga kuchli axloqiy kompas va o'z jamoalaridagi rollarini chuqur anglagan holda oilaviy hayotning murakkabliklarida harakat qilish imkonini

berdi. Qolaversa, jadidlik ta'limoti halollik, to'g'rilik, boshqalarga hurmat kabi qadriyatlarni singdirish orqali ishonch, o'zaro hurmat va umumiy qadriyatlarga asoslangan mustahkam oilaviy rishtalarni o'rnatishga zamin yaratdi.

Jadid ta'lim-tarbiya tizimi doirasida axloqiy tarbiya va ijtimoiy ongning uyg'unligi o'quvchilarga shaxs va jamiyat a'zosi sifatidagi axloqiy mas'uliyatini har tomonlama anglash imkonini berdi. Jadid maktablari hamdardlik, hamdardlik va ijtimoiy mas'uliyat tuyg'ularini tarbiyalash orqali o'quvchilarni oila hayotidagi murakkabliklarni halollik, qat'iyatlilik va o'z jamoalariga ijobiy hissa qo'shishga intilish bilan engishga tayyorladi.

Jadidlar ta'lim-tarbiya harakatida axloqiy tarbiya va ijtimoiy ongni o'quv dasturiga kiritish asosiy o'rin tutgan. Jadid maktablari ko'pincha o'quv fanlarini xarakter rivojlanishi hisobiga birinchi o'ringa qo'yadigan an'anaviy ta'lim usullaridan farqli o'laroq, odamlarning axloqiy ongini va ijtimoiy mas'uliyat hissini tarbiyalash muhimligini tan oldilar. Jadid pedagoglari sinfda o'qitish, tajriba asosida o'rganish va jamoa ishtirokini o'zida mujassam etgan ko'p qirrali yondashuv orqali o'quvchilarda axloqiy qadriyatlarni chuqur anglash va ularning jamiyat farovonligiga hissa qo'shishdagi rolini tushunishga intildi.

Jadid maktablaridagi axloqiy tarbiya halollik, to'g'rilik, mehr-shafqat, adolat, xilma-xillikni e'zozlash kabi keng ko'lamlil fazilatlar va tamoyillarni o'z ichiga olgan. Hikoyalar, masallar va bahs-munozaralar orqali talabalar axloqiy ikkilanishlar haqida fikr yuritishga, axloqiy nuqtai nazarlarni tekshirishga va oilaviy hayotda va undan tashqarida o'z harakatlarini boshqarish uchun kuchli axloqiy kompasni rivojlantirishga da'vat etildi. Qolaversa, jadid tarbiyachilari kundalik muloqotda axloqiy me'yorlarni amalda qo'llash, o'quvchilarda hamdardlik, mehr-oqibat, bir-birini qo'llab-quvvatlash madaniyatini tarbiyalashga alohida e'tibor qaratganlar.

Jadid maktablarida axloqiy tarbiya bilan bir qatorda ijtimoiy ong va jamiyatning faolligiga ham katta ahamiyat berilgan. Jamiyat ichidagi shaxslarning o'zaro bog'liqligini anglagan jadid pedagoglari o'quvchilarda ijtimoiy masalalar, madaniy xilma-xillik va global o'zaro bog'liqlikni chuqur tushunishga undadilar. Loyihalar, sayohatlar va xizmatni o'rganish tashabbuslari orqali talabalar turli ijtimoiy kontekstlarni o'rganish, turli jamoalar bilan muloqot qilish va kambag'allarga nisbatan hamdardlik va birdamlik tuyg'usini rivojlantirish imkoniyatlari bilan ta'minlandi.

Jadid maktablari axloqiy tarbiya va ijtimoiy ongni o'quv dasturiga kiritib, o'quvchilarni zamonaviy dunyoda oilaviy hayot murakkabliklarida harakat qilish uchun zarur bo'lgan axloqiy asos va ijtimoiy ong bilan jihozladi. Jadid ta'limi o'quv yutuqlaridan tashqari, o'z oilasi, jamiyati va butun jamiyatga

ijobiy hissa qo‘shadigan halol, mehr-oqibatli va ijtimoiy mas’uliyatli shaxslarni tarbiyalashni maqsad qilgan.

Jadidlik ta’lim-tarbiya harakatining yana bir o‘ziga xos xususiyati uning gender tengligini ta’minlash va xotin-qizlarning imkoniyatlarini kengaytirishga intilishi edi. Ko‘pgina an’anaviy jamiyatlarda oiladagi gender rollari ko‘pincha chuqur o‘rnashib ketgan, ayollar o‘zlariga bo‘ysunuvchi rollarga berilgan va ta’lim olish va shaxsiy rivojlanish imkoniyatlaridan teng foydalanishdan mahrum qilingan. Biroq jadid tarbiyachilari qizlar va ayollarning bilim olishi va imkoniyatlarini kengaytirish tarafdori bo‘lib, bu jamiyat normalariga qarshi chiqdilar.

Jadid maktablari qizlarga ta’lim olish imkoniyatini berdi, intellektual va shaxsiy o‘shish uchun ilgari ular uchun mavjud bo‘lmagan imkoniyatlarni yaratdi. Jadid pedagoglari o‘g‘il bolalar va qizlar uchun ham inklyuziv va dolzarb bo‘lgan o‘quv dasturini taklif qilish orqali gender tengligi yo‘lidagi to‘siqlarni yo‘q qilishga, jinslar o‘rtasida o‘zaro hurmat va hamkorlik madaniyatini shakllantirishga harakat qilganlar. Qolaversa, jadid maktablarida qizlarga o‘rnak va ustoz-murabbiylar ajratilib, ular ayollarning muvaffaqiyati imkoniyatlari va salohiyatini namoyon etib, ularni o‘z intilishlari sari intilib, jamiyatga faol hissa qo‘shishga undadi.

Bundan tashqari, jadid ta’limi gender stereotiplariga qarshi kurashish va oilaviy hayotga nisbatan inklyuziv va adolatli qarashni targ‘ib qilish muhimligini ta’kidladi. Jadid maktablari o‘g‘il-qizlarni o‘quv loyihalarida hamkorlik qilishga, maktabdan tashqari mashg‘ulotlarda qatnashishga va gender rollari va umidlari haqida ochiq muloqotga jalb qilish orqali barcha shaxslar o‘z imkoniyatlarini to‘liq ro‘yobga chiqarishi, oila va jamiyat hayotiga mazmunli hissa qo‘shishi mumkin bo‘lgan muhitni yaratdi.

Umuman olganda, jadidlar ta’lim-tarbiya harakati Markaziy Osiyo va undan tashqarida gender tengligini ta’minlash va xotin-qizlarning imkoniyatlarini kengaytirishda yetakchi rol o‘ynadi. Jadid maktablari qizlarga ta’lim olish imkoniyatini berish, an’anaviy gender me’yorlariga qarshi chiqish, o‘zaro hurmat va hamkorlik madaniyatini yuksaltirish orqali oilalar va jamoalarda gender tengligi va ijtimoiy adolatga yo‘l ochdi. 21-asrda gender tengligi va ayollarning imkoniyatlarini kengaytirishga intilishda davom etar ekanmiz, jadid ta’limi tamoyillari va amaliyotlari o‘zgaruvchan o‘zgarishlar uchun abadiy va ilhomlantiruvchi namuna bo‘lib xizmat qilmoqda.

Tanqidiy fikrlash va samarali muloqot - bu oila hayotining murakkabliklarida harakat qilishning muhim ko‘nikmalaridir, bu erda odamlar ko‘pincha turli nuqtai nazarlar, qarama-qarshi manfaatlar va qaror qabul qilishning murakkab

jarayonlariga duch kelishadi. Jadid maktablari bu ko'nikmalarining ahamiyatini anglagan holda, o'qitishning innovatsion usullari va interfaol ta'lim tajribalari orqali o'quvchilarda tanqidiy fikrlash va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishga katta e'tibor qaratdi.

Jadid ta'limining asosiy maqsadlaridan biri o'quvchilarda mustaqil izlanish va tahliliy fikrlashni rivojlantirish edi. Ma'lumotni passiv ravishda o'zlashtirish o'rniga, talabalar taxminlarga shubha qilish, dalillarni baholash va asosli xulosalar chiqarishga da'vat etildi. Jadid o'qituvchilari savol-javobga asoslangan o'quv mashg'ulotlari, masalan, bahs-munozaralar, amaliy ishlar va muammoli masalalarni yechish mashqlari orqali o'quvchilarni real hayot muammolari haqida tanqidiy fikr yuritishga, dalillar va mantiqiy mulohazalar asosida o'z qarashlarini rivojlantirishga chorladilar.

Bundan tashqari, jadid maktablari mustahkam oilaviy munosabatlar o'rnatish va nizolarni bartaraf etishda samarali muloqot ko'nikmalari muhimligini ta'kidlagan. Og'zaki ma'ruzalar, yozma topshiriqlar va guruh muhokamalari orqali talabalarga o'z fikrlarini aniq va ishonchli ifodalash imkoniyati yaratildi. Muloqot qobiliyatini oshirib, talabalar o'z fikrlarini ifoda etishni, boshqalarni faol tinglashni va umumiy maqsadlarga erishish uchun oila a'zolari bilan samarali hamkorlik qilishni o'rgandilar.

Bundantashqari, jadid o'qituvchilari texnologiyaning muloqot ko'nikmalarini oshirish va talabalar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirishdagi rolini e'tirof etishgan. Onlayn forumlar, videokonferensiyalar va hamkorlikda hujjatlarni tahrirlash platformalari kabi raqamli vositalardan foydalanish orqali talabalar tengdoshlari bilan mazmunli muloqot qilish, fikr almashish va geografik to'siqlardan qat'iy nazar loyihalarda hamkorlik qilish imkoniyatiga ega bo'ldi. Ushbu texnologik yangiliklar nafaqat sinf ichidagi muloqotni osonlashtirdi, balki talabalarni ham shaxsiy, ham professional hayotda muvaffaqiyatga erishish uchun samarali muloqot qobiliyatlari muhim bo'lgan raqamli asrning voqeiklariga tayyorladi.

Jadid maktablari tanqidiy fikrlash va muloqot ko'nikmalarini rag'batlantirish orqali o'quvchilarga oilaviy hayotning murakkabliklarida ishonch va qat'iyat bilan harakat qilish imkonini berdi. Axloqiy dilemmalar bilan kurashish, nizolarni hal qilish yoki fikr farqlarini muzokara qilish, bu ko'nikmalarga ega bo'lgan talabalar oila a'zolari bilan konstruktiv muloqot qilish, mazmunli munosabatlarni rivojlantirish va o'z oilalari va jamiyatlari farovonligiga ijobiy hissa qo'shishga yaxshiroq tayyor edilar. Jamiyatda jadal o'zgarishlar va madaniy o'zgarishlar kuzatilayotgan bir davrda tanqidiy fikrlash va samarali muloqot qilish qobiliyati har doimgidek dolzarb va qimmatli bo'lib qolmoqda,

bu jadid ta'limini yaxlit va o'zgartiruvchi ta'limga intilishda abadiy va bardavom merosga aylantirdi.

Jadid ma'rifiy harakati axloqiy tarbiya, ijtimoiy ong, gender tengligi, tanqidiy fikrlash, muloqot ko'nikmalariga alohida e'tibor qaratgani bilan ta'lim sohasida ma'rifat chirog'i bo'lib turibdi. Jadid maktablari o'qitish va o'qitishdagi innovatsion yondashuvlari orqali o'quvchilarga zamonaviy dunyoda oilaviy hayotning murakkabliklarida harakat qilish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va qadriyatlarni berdi.

Jadid pedagoglari axloqiy tarbiya va ijtimoiy ongni o'quv dasturiga kiritib, o'quvchilarda axloqiy mas'uliyat va ijtimoiy ongni chuqur singdirdilar. Munozaralar, loyihalar va jamoatchilikni jalb qilish tashabbuslari orqali talabalar rahm-shafqat, hamdardlik va turli xillikni hurmat qilishning uyg'un oilaviy munosabatlarni rivojlantirish va jamiyatga ijobiy hissa qo'shishda muhimligini tushunishni o'rgandilar.

Bundan tashqari, jadid maktablari gender tengligi va xotin-qizlarning imkoniyatlarini kengaytirish, qizlarga ta'lim olish imkoniyatini berish, ularga ilgari rad etilgan shaxsiy va intellektual o'sish imkoniyatlarini ta'minlashda ilg'or rol o'ynadi. An'anaviy gender me'yorlariga qarshi chiqish, o'zaro hurmat va hamkorlik madaniyatini tarbiyalash orqali jadid o'qituvchilari oilalar va jamoalar o'rtasida gender tengligi va ijtimoiy adolatga yo'l ochdilar.

Qolaversa, jadid ta'limi tanqidiy fikrlash va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishga, o'quvchilarga oilaviy hayotning murakkabliklarini ishonch va qat'iyat bilan bosib o'tishga yordam berishga ustuvor ahamiyat berdi. So'rovga asoslangan o'quv faoliyati va interaktiv muloqot mashqlari orqali talabalar taxminlarga savol berishni, axborotni tanqidiy tahlil qilishni va o'z g'oyalarni samarali ifodalashni o'rganib, ularni raqamli asrning qiyinchiliklari va imkoniyatlariga tayyorladilar.

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, jadid ma'rifiy harakati shaxsni oilaviy hayotga tayyorlashning ijtimoiy va axloqiy jihatlari haqida qimmatli fikrlarni beradi. Jadid maktablari axloqiy tarbiya, ijtimoiy onglilik, gender tengligi, tanqidiy fikrlash va muloqot qobiliyatlarini ta'minlash orqali o'quvchilarni mustahkam oilaviy rishtalarni o'rnatish, shaxslararo nizolarni hal qilish va o'z oilalari va jamoalari farovonligiga mazmunli hissa qo'shish uchun zarur vositalar bilan jihozlaydi. XXI asrda yaxlit va o'zgartiruvchi ta'limga intilishda davom etar ekanmiz, jadid ta'limi tamoyillari va amaliyotlari oila hayotidagi qiyinchiliklarga dosh berishga tayyor bo'lgan mustahkam, mehr-oqibatli va ijtimoiy mas'uliyatli shaxslarni tarbiyalash uchun abadiy va ilhomlantiruvchi namuna bo'lib xizmat qiladi.

Adabiyotlar:

1. Otaxanov, A. «The role of political and social views of the jaded thinkers in our national spiritual development.» Экономика и социум 6 (61) (2019): 57-59.
2. Tohet, M., El Iq Bali, M. M., Juni Astuti, D. P., Ulfa, A., Maisaroh, S., Ashidqiah, H., ... & Erliana, C. I. (2021). Characters Education Based Audiovisual for Children in the Coastal Area. Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry, 12(4).
3. Narzikulovna, Tagoeva Dilnavoz. «Ideas of Prosperous Life in The Thinking of Jadids.» Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture 2.4 (2021): 9-19.

РЕЗИОМЕ

Shaxsni hayotning turli jabhalariga, jumladan, oilaviy hayotga tayyorlashda ta'lim-tarbiyaning o'rmi haqida gapirib bo'lmaydi. Tez texnologik taraqqiyot va ijtimoiy o'zgarishlar ko'pincha an'anaviy qadriyatlar va me'yorlarga qarshi turadigan zamonaviy jamiyat sharoitida ta'limga muvozanatli yondashuv zarurati hal qiluvchi ahamiyatga ega. Ushbu maqola ilg'or ta'lim-tarbiya harakati jadidchilarning o'quvchilarni oilaviy hayotga tayyorlashdagi ijtimoiy va axloqiy imkoniyatlarini o'rganadi. Jadid maktablari axloqiy tarbiya, tanqidiy fikrlash qobiliyatlari va ijtimoiy ongini o'zida mujassamlashtirgan holda ta'limga yaxlit yondashuvni taklif etadi, bu esa o'quvchilarga zamonaviy jamiyatdagi oila dinamikasining murakkabliklarini o'rganish imkonini beradi.

РЕЗИОМЕ

Роль образования в подготовке личности к различным аспектам жизни, в том числе семейной, невозможно переоценить. В контексте современного общества, где быстрый технологический прогресс и социальные изменения часто бросают вызов традиционным ценностям и нормам, необходимость сбалансированного подхода к образованию становится решающей. В данной статье исследуются социальные и этические возможности, предоставляемые джадидами, прогрессивным образовательным движением, в подготовке студентов к семейной жизни. Интегрируя нравственное воспитание, навыки критического мышления и социальную осведомленность, школы Джадид предлагают целостный подход к образованию, который дает учащимся возможность ориентироваться в сложностях семейной динамики в современном обществе.

SUMMARY

The role of education in preparing individuals for various aspects of life, including family life, cannot be overstated. In the context of modern society, where rapid technological advancements and societal changes often challenge traditional values and norms, the need for a balanced approach to education becomes crucial. This article explores the social and ethical opportunities presented by Jadids, a progressive educational movement, in preparing students for family life. By integrating moral education, critical thinking skills, and social awareness, Jadid schools offer a holistic approach to education that empowers students to navigate the complexities of family dynamics in contemporary society.